

ÅRSMELDING FOR FBB

for perioden august 2017 – juli 2018

1. SENTRALSTYRE OG ADMINISTRASJON

Sentralstyret har siden årsmøte 02.09.2017 bestått av: pastor Erik A.H. Okkels, Tromsø (formann); professor dr.theol. Knut Alfsvåg, Stavanger (nestformann); pastor/rektor Alf Danbolt, Tomter; sosionom Marianne Leine With, Hyggen; stud.theol. Sondre Frøyland Svensen, Stavanger og pastor Eirik-Kornelius Garnes-Lunde, Oslo – alle styremedlemmer. Varamedlemmer i perioden har vært: kontorfullmektig Marie Lyngmo Unsgaard, Gjøttum og prest John Victor Selle, Rådal.

Sentralstyret har i siste periode vært samlet til tre styremøter, og behandlet 53 saker.

Sentralstyret har opprettet et AU bestående av formann, nestformann og daglig leder, som har myndighet til å avgjøre hastesaker, kurante saker og forberede saker for møter i sentralstyret.

Boe Johannes Hermansen har startet på det 41. året som sekretær, de siste årene som daglig leder i foreningen. Jorunn Hovland Hermansen utfører funksjoner når det gjelder regnskap, medlemskartotek, utsendelse etc. Erlend Fasmer er webmaster for nettstedet.

2. MEDLEMMER

Pr. 18.06.18 er 438 personer registrert i vår medlemsdatabase. De fordeler seg på følgende kategorier (fjorårets tall i parentes): Teologer 121 (127), pensjonerte teologer 64 (64), leke 111 (113), pensjonerte leke 64 (64), ektefeller 60 (63), studenter 15 (13), samt 3 (3) utenlandsboende.

I ærbødighet og takknemlighet nevner vi de av våre medlemmer som er døde siden siste årsmøte: Rudolf Nikolaisen, Brødstadbotn, Inge Bjørn Rossavik, Sandnes, Aksel Wittingsrud, Tønsberg, Helge Gjelstad, Tønsberg, Rune Espelid, Tysse og Kjersti Bygstad, Bergen. Guds fred med deres minne.

3. LOKALLAG OG NETTVERK

a) Følgende personer har i siste periode vært formenn for våre lokallag:

FBB Bjørgvin: prest Jan Bygstad

FBB Østfold: prest phd. Ragnar Andersen

FBB Nord-Hålogaland: prest Jon Syver Norbye

FBB Agder: prest Terje Bestul

Arbeidet i lokallagene betyr mye for fellesskap og identitet. Vi er takknemlig for det trofaste arbeidet som lokallagene nedlegger.

b) Vi har kontaktpersoner følgende steder:

Helgeland: lektor dr. Raymond Lillevik
Nidaros: prest Torgeir Agøy
Sunnmøre: prest Arne Ørstavik
Romsdal og Nordmøre: kretssekr. Erling Neerland

4. GENERALFORSAMLINGEN OG LOVVERK

a) Generalforsamlingen (GF) ble holdt 02.09 i DELK-kirken, Bergen, i tilknytning til Lutherske fordypningsdager. Under GF ble årsmeldingen og regnskapet for både drift og lærefondet enstemmig godkjent. Erik A.H. Okkels ble gjenvalgt som formann, Sondre Frøyland Svenseid ble nytt styremedlem og Marie Bolsøy Lyngmo og John Victor Selle ble hhv. første og andre varamedlem.

Thor Berg ble gjenvalgt til valgkomiteen. Gjenstående er: Marianne Andersen og Erlend Fasmer.

b) Sentralstyret har sett behov for å justere FBBs lover på noen punkter. Lovverket har ikke blitt endret siden 2012. Sentralstyret legger fram et forslag til lovendringer på årets generalforsamling.

5. INFORMASJON OG PROFILERING

a) Vår store ressurs er FBBs nettsted: www.fbb.nu. Dette er vårt viktigste redskap i promotering av FBBs arbeid, for informasjon og profilering. Det legges ut aktuelle kommentarer, sammen med andre nyheter og notiser. Mange lydfiler av taler og foredrag har også blitt lagt ut i løpet av siste periode. Toppen var i februar da over 20 nye saker ble lagt på vår hjemmeside.

Det er ca. 80-150 brukere inne pr. dag. Størst trafikk er det i den kalde årstiden. I gjennomsnitt er leserne inne ett minutt og 36 sekunder. Mange land er representert blant brukerne.

Vi har i løpet av perioden skiftet operatør for teknisk rapport. Sentralstyret har drøftet oppsettet på hjemmesiden ved flere anledninger, for å få den enda bedre.

Ansvarlig redaktør for nettstedet er Boe Johannes Hermansen, med Erlend Fasmer som webmaster.

b) Det har blitt lagt ut betydelig flere saker på vår facebookside siste år, sammenlignet med tidligere. Noen av innleggene har nådd langt. Rekorden er på 1398 personer. Også antall liker-klikk her økt, men er fortsatt bare 230. Facebook-siden fungerer godt sammen med nettstedet, og genererer trafikk også der. Ansvarlig redaktør er Boe Johannes Hermansen.

c) Hvert kvartal sendes det ut et fellesbrev til FBBs medlemmer, med orientering om aktuelle saker samt giro for innbetaling av kontingent/gave. De som ønsker fellesbrevene på mail, kan få det.

d) Fra daglig leder sendes det ut elektroniske brev med nyttig info til medlemmer og andre

som ønsker å motta dette. Det er mulig å melde seg på/av gjennom nettstedet.

e) En rekke hefter og bøker har også siste året blitt solgt og distribuert gjennom FBBs sekretariat. Nettsiden har oversikt over tilbudene.

f) Sentralstyret har bevilget 1000 euro til den internasjonale lutherske ungdomskonferansen «Corpus Christi» mot at FBB får anledning til å profilere seg under årets arrangement.

g) Sentralstyret har vedtatt å gå til innkjøp av roll-up til bruk i pr-arbeidet på arrangementer.

6. UTGIVELSER

a) Det er startet et arbeid med nyutgivelse av klassiske argumenter/tekster i forbindelse med kvinneprestebatten. Komité for utgivelsen er: Knut Alfsvåg, Erik A.H. Okkels og Alf Danbolt. Vi tar sikte på en utgivelse av publikasjonen senest første halvår 2019.

b) Sentralstyret har sett behov for en større utgave av et skriftespeil og det er startet et arbeid med utgivelse av et amerikansk hefte oversatt og bearbeidet til norsk. Eirik-Kornelius Garnes-Lunde og Sondre Frøyland Svenseid arbeider med dette prosjektet, som vi regner med blir fullført høsten 2018.

c) Det er behov for formidling av katekismekunnskap i hjemmene, og det arbeides med mulige utgivelser. Eirik-Kornelius Garnes-Lunde er prosjektleder for dette arbeidet.

d) Det er startet et arbeid med et festskrift som utgis i anledning 100-årsjubileet til FBB høsten 2019. Det er Boe Johannes Hermansen og Eirik-Kornelius Garnes-Lunde som holder i dette.

7. RESSURSER/IDEBANKER

a) Marianne Leine With har ansvaret for idébanken med stoff vedr. kriser/katastrofer, som er publisert på nettstedet.

b) FBB har fått overta stoffet som har ligget på nettstedet mannogkvinne.info. Vi fortsetter med å legge ut disse artiklene på vår nettside, og disse er en ressurs til et viktig tema.

c) Stoff med relevans til reformasjonsjubileet har vært lagt ut under egen fane på vårt nettsted.

8. KONTAKT/SAMARBEID, REPRESENTASJON OG OPPNEVNINGER

a) «Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid» (NELK) hadde sin årlige samling på Høgsveen 05.–07.02. Der deltok Erik A.H. Okkels, Knut Alfsvåg og Boe Johannes Hermansen fra FBB. Det var dessuten representanter fra Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, Den lutherske kirke i Norge, Det evangelisk-lutherske stift i Norge, Missionsprovinsen i Sverige, Den evangelisk-lutherske frikirke (Danmark) samt observatører fra Den evangelisk-lutherske bekjennelseskirke og Bønn for Den norske kirke.

Johanneskretsen ble opptatt som nytt medlem under årsmøtet. Nettverksmøtet er en viktig årlig samling med tanke på kontakt og rådslagning.

Nåværende møtekomité er: Thor Henrik With, Alf Danbolt, Jakob Okkels, med Boe Johannes Hermansen som koordinator, som planlegger nytt nettverksmøte 04.02-06.02.19, også på Høgsveen.

b) Erik A.H. Okkels har vært FBBs observatør vedr. Missionsprovinsens virksomhet.

c) Det planlegges en nordisk konferanse fredag 11.10.19 i forkant av FBBs 100-årsjubileum.

d) FBBs formann og nestformann, samt flere fra FBB, var deltagere på NELA-konferansen i Göteborg høsten 2017 med reformasjonstema. Knut Alfsvåg er valgt til ny formann i NELA, etter Jan Bygstad.

e) FBB Bjørgvin sammen med DELK Bergen arrangerte fordypningsdager i DELK-kirken, Bergen 31.08-03.09, hvor mange fra FBB var deltagere, og hvor FBB hadde bokbord.

f) Daglig leder representerte FBB i møte i Oslo 08.03 hvor MorFarBarns introduksjonsseminar for undervisningsopplegg ble gjennomgått.

g) FBBs teologiske nemnd består av Knut Alfsvåg (leder), Odd Sverre Hove og Gunnar Johnstad.

h) FBBs daglige leder var observatør og hadde bokbord i årskonferanse, som «Frimodig kirke» inviterte til i Storsalen, Oslo 12.03.

i) Marianne Leine With deltok på seminar i VOFO med tema: «Kommunikasjon og sosiale medier».

j) FBB er medlem i Kristelig Studieforbund, en paraplyorganisasjon for kristelig studiearbeid.

9. LÆREFONDET

a) Sentralstyret har i perioden drøftet ulike sider vedr. Lærefondet. Olav Myklebust, som er vår rådgiver, orienterte på ett av våre styremøter om lærefondets historie, statutter, plassering av midlene i Lillesand Sparebank og Alfred Berg, samt forvaltningen av midlene. Sentralstyret har vedtatt å forhøre seg med aktuelle forvaltere med tanke på forvaltningen videre av våre midler.

Statuttene for fondet er lagt ut på vårt nettsted.

Når det gjelder de konkrete tallene for fondets status, viser vi til det reviderte regnskapet for 2017.

b) Sentralstyret har etter søknad bevilget kr. 70.000 til AdFontes virksomhet og kr. 5.800 til NELKs komite for teologisk utdanning. Begge beløpene går på regnskapsåret 2018.

10. ØKONOMI

a) Som regnskapet viser, ble det et planlagt underskudd i driftsregnskapet for 2017, for å kunne utgi flere publikasjoner.

b) For å styrke økonomien har sentralstyret vedtatt å opprette en «partner-ordning», som innebærer en fast givertjeneste, med månedlige gaver.

11. STØTTE TIL ANDRE TILTAK

a) Sentralstyret har bevilget kr. 10.000 til Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid i regnskapsåret 2017.

b) Dessuten er bevilget kr. 5.000 til nettstedet foross.no i regnskapsåret 2017.

12. TILBAKE- OG FRAMBLIKK

FBB er inne i en omstillingsperiode. Sommerstevnene som FBB arrangerte i mange år er nå historie. Lokallagenes virksomhet er over tid redusert, og med årets forslag til lovendring forsvinner Landsrådet også formelt. Magasinet Troens Ord er allerede for flere år siden erstattet av en nettside som er blitt stadig viktigere og forhåpentligvis også bedre.

FBB har alltid ønsket å være et forum der skarpheten i den lutherske forståelse av lov og evangelium kan danne ramme om teologiske drøftelser uten at en måtte ta hensyn til de avkortninger ledelsen i Den norske kirke til enhver tid har funnet det formålstjenlig å foreslå. Utviklingen i Den norske kirke har gjort at mange nå finner dette kirkesamfunnet som en mindre interessant referanse; de mener det ikke lenger er aktuelt for FBB å være en påvirkningskraft for å korrigere kirkens kurs fordi den er fastlagt i en helt annen retning. I dette perspektivet har små lutherske kirker blitt dannet i troskap mot CAs forståelse av kirken som «forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett». Noen søker i retning av andre kirkesamfunn eller forsamlingsdannelser i rammen av det som tradisjonelt har vært ytre- og indremisjonsorganisasjoner. Andre vil se kampen mot vranglæren som en nødvendig side ved troens liv uansett kirketilhørighet og vil derfor være mindre opptatt av å trekke organisasjonsmessige konsekvenser av den. I dag er alle disse synspunkter representert i FBB.

En viktig begivenhet i norsk kristenliv høsten 2017 var markeringen av reformasjonsjubileet, blant annet med temagudstjenester i Den norske kirke over temaene «Nåden alene», «Skaperverket er ikke til salgs», «Frelsen er ikke til salgs», «Mennesket er ikke til salgs». Det er vanskelig å vite noe sikkert om hvor godt denne anledningen ble brukt til å presentere reformasjonens hovedanliggender for menighetene, men muligheten var i hvert fall der. En del steder var det også menighetskvelder med tema fra reformasjonen. 500-årsmarkeringen var også utgangspunkt for Lutherske fordypningsdager, og flere lutherske kirker hadde markeringer rundt reformasjonsdagen 31. oktober. FBB-representanter deltok også ved reformasjonsmarkeringer utenlands, bl. a. NELA-konferansen i Gøteborg og ved markeringen av reformasjonsjubileet på Færøyene.

I anledning reformasjonsmarkeringen samarbeidet de fire teologiske utdanningsinstitusjoner TF, VID, MF og NLA om et kurs, Reformasjon nå, som ble gjennomført i alle bispedømmer som ikke allerede hadde hatt reformasjonskurs. Det er ikke urimelig å tolke dette samarbeidet som et signal om at teologisk uenighet ikke i samme grad

som vi har vært vant til, er knyttet til skillet mellom institusjonene. Et signal i samme retning er at TF, VID og MF samarbeidet om en annen nyskapning, nemlig Teologidager for Den norske kirke, som ble avholdt ved VID Oslo i mars 2018. Dette betyr ikke at den teologiske pluralisme er noe vi har lagt bak oss, eller at uenigheten om hvordan forholdet mellom teologi, kirke og bekjennelse skal forstås, er blitt borte. Behovet for og betydningen av de anliggender FBB ønsker å løfte fram, er derfor ikke blitt mindre. Noen vil oppfatte dette positivt i den forstand at det økende mangfoldet kan bety at muligheten for å bli hørt, er større. Andre vil beklage at det ikke lenger er noen tydelig teologisk konfliktlinje mellom de teologiske institusjonene som utdanner prester til Den norske kirke. De rommer alle hele den folkekirkelige teologiske bredde i Den norske kirke, og de som identifiserer seg med FBB utgjør en så liten minoritet at de kan neglisjeres.

Etter at liturgi for likekjønnede ekteskapsinngåelser ble godkjent på Kirkemøtet i 2017, har debatten om denne saken i noen grad stilnet av. Det betyr ikke at saken har lagt seg til ro. Frimodig kirke, som ble stiftet som en konsekvens av Den norske kirkes nye samlivsetikk, har fortsatt sitt arbeid, og er nå et fellesskap som omfatter flere hundre prester og lekfolk i Den norske kirke. Organisasjonen bidrar ved lokale og nasjonale samlinger til å skape fellesskap blant dem som anser avviket fra økumenisk lære på dette punkt som et alvorlig problem. I Frimodig kirke arbeides det også med ordninger for supplerende tilsyn. Johanneskretsen er et mindre, og mer forpliktende fellesskap av prester innen Den norske kirke. Her har en nå inngått en avtale med biskop Hans Martin i den lutherske kirken i Latvia som visitator. Det betyr at han har påtatt seg på delta regelmessig på Johanneskretsens samlinger som veileder, og på den måten markere Johanneskretsens tilhørighet i et større kirkelig fellesskap. Johanneskretsen er også tatt opp som medlem i Nettverk for evangelisk-luthersk kirkesamarbeid (Høgsveen-fellesskapet), som FBB er svært aktivt involvert i.

Frimodig kirke, Johanneskretsen, FBB, Frikirken, Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK) og de nye lutherske kirkene står sammen om forståelsen av den nye samlivsteologien som et brudd med et sentralt punkt i den kristne troslevering, et punkt det inntil nylig var enighet om blant alle kristne. Flere av FBBs medlemmer har engasjert seg både i Frimodig kirke og Johanneskretsen, blant annet ut fra en overbevisning om at det som skjer i Den norske kirke, også har betydning langt inn i frikirker og bedehus. Men i FBB er det også mange som ikke ser Den norske kirke som en naturlig ramme om kampen for den rette lære. Derfor er det i FBB delte oppfatninger om den strategi Frimodig kirke har valgt, er den rette veien å gå. Sentralstyret har derfor ikke funnet det naturlig å melde FBB inn som kollektivt medlem i Frimodig kirke.

Tendensen til selvstendige menighetsdannelser i regi av organisasjonene fortsetter. FBB har lenge ment at dette gjør det nødvendig å tenke gjennom spørsmål knyttet til forståelsen av tilsyn, ordinasjon og embetstenkning. Det er med det utgangspunkt interessant å merke seg at det nå også er dem som fra sitt ståsted i organisasjonene prøver å reise denne debatten. Forhåpentligvis kan dette danne et grunnlag for interessante samtaler hvor også FBB kan bidra.

Fremmedgjøring i forhold til Den norske kirke har gjennom snart 150 år ført til dannelsen av flere små, lutherske kirker. Det virker som det er en økende forståelse for betydningen av samarbeid mellom disse, noe også, Høgsveen-fellesskapet viser. I dette nettverket har spørsmålet om kirkefellesskap stått sentralt på de siste møtene. Her er de nordiske stiftene med, og samarbeid og fellesskap også utenfor landets grenser er viktig. Det er også kommet signaler om at Frikirken er åpen for et mer forpliktende samarbeid med organisasjoner med selvstendige forsamlinger. Dersom denne utviklingen fortsetter, kan det bildet vi er vant med av en stor folkekirke og mange små kirkesamfunn med lite innbyrdes

samarbeid, komme til å endre seg. Samtidig er det jo også mange tydelige tegn på at de tendenser som har skapt splittelse i Den norske kirke også gjør seg gjeldende i frikirkene. FBB kan forhåpentligvis bidra konstruktivt i denne debatten ved å holde fram de sentrale elementer i Bibelen og kirkens trosbekjennelse som det nødvendige orienteringspunkt for teologisk velbegrunnet kirkelig samarbeid. Det blir her ikke minst viktig å klargjøre det lutherske fundamentet.

Blant medlemmene i dette nettverket er både DELK og Den lutherske kirke i Norge (LKN) som begge erfarer et ønske om å starte opp med gudstjenester rundt om i landet. Det siste året er både nye menigheter og nye prester kommet til. Disse kirkene har møtepunkt sammen med Det evangelisk-lutherske stift i Norge (DelsiN) for gjensidig informasjon og samordning med hensyn til hvor en starter opp ny virksomhet. Antallet som følger streamingen på gudstjenestene øker, og understreker behovet for gudstjenestebetjening rundt om i landet. Behovet for utdanning av unge mannlige prester er et viktig satsningsområde sammen med forkynnelsen av kallet til prestedtjeneste. Ad-Fontes pastorutdanning hadde seks studenter siste skoleår, og er et redskap til dette. Dette arbeidet blir støttet av et fond for utdanning av mannlige prester forvaltet av FBBs sentralstyre.

Også internasjonalt er det interessante trekk i utviklingen. Vi har alt sett at kirker i Afrika har vendt seg mot det de vurderer som vranglære i moderkirkene. Flere lutherske kirker, også i Europa, har uttrykt skepsis overfor det de oppfatter som press i Det lutherske verdensforbund til fordel for teologiske standpunkt de ikke identifiserer seg med. Kanskje International Lutheran Council på sikt kan bli et alternativ for flere. FBB vil følge denne utviklingen med et ønske om å bidra til økt samarbeid mellom kirker som fastholder den økumeniske og lutherske trosbekjennelse.

Om debatten om likekjønnede forhold i noen grad har stilnet av, står likevel samlivsetiske spørsmål på dagsorden i det offentlige ordskiftet i større grad enn på lenge. Det skyldes #MeToo-kampanjen, som har satt søkelyset på uønsket seksuell oppmerksomhet, særlig overfor kvinner, i mange ulike miljøer. Ettersom respekten for medmenneskets ukrenkelighet er helt sentralt i kristen etikk, er det ikke vanskelig å gi sin støtte til denne kampanjen. Forhåpentligvis kan dette også føre til en større forståelse for hvorfor, og med hvilke konsekvenser, kristen etikk fokuserer nettopp på seksualitet og intimitet som et sted hvor det er særlig viktig at respekten for medmennesket kommer tydelig til uttrykk.

En konsekvens av den alminnelige opinions toleranse for uforpliktende seksuell aktivitet er den liberale abortlovgivningen. Selv om grensen for når det er mulig å redde for tidlig fødte fostre stadig flyttes nedover, virker det som det er vanskelig å skape rom for en god debatt om konsekvensene av abortlovgivningen. Dens forsvarere virker svært dogmatisk fastlåste og lite villige til å ta en endret virkelighet inn over seg. Denne debatten har hatt en kirkelig avlegger ved at flere av kirkene som er medlemmer i Kirkens Nødhjelp, har vært kritiske til at KNs generalsekretær har tatt til orde for at legalisering av abort på steder der dette i dag er forbudt, kan redusere antall dødsfall. Selv om FBB ikke er medlem av KN, er dette en sak som også har opptatt oss i FBB.

En beslektet problemstilling som har vært mye debattert i vår, er spørsmålet om en liberalisering av bioteknologiloven. Det er nå åpnet både for eggdonasjon og for såkalt dobbeltdonasjon, som innebærer at et barn får fire foreldre. Selv om dette er viktige spørsmål som angår samfunnets verdigrunnlag, har FBB ikke engasjert seg i denne debatten. Det er primært et kapasitetsspørsmål, selv om det i denne sammenheng også er relevant å vise til at det ikke har manglet på kompetente deltagere i debatten som fremmet de synspunkter vi her gjerne ser blir fremmet.

Det har også vært mye engasjement og uro rundt spørsmålet om konvertitters rett til asyl i Norge. Den manglende respekt for konvertitters situasjon vi ser hos UDI og UNE

nærmer seg et nivå der retten til fri religionsutøvelse i realiteten undergraves. Slik sett kunne dette også være en sak FBB kunne og burde engasjere seg i. Også her har imidlertid våre synspunkter blitt vel ivaretatt i debatten.

Den kristne, økumeniske og lutherske trosbekjennelse er en umistelig skatt. Det er derfor viktig å ta vare på FBBs teologiske fundament og finne måter å uttrykke det på som, om mulig, kan nå fram til mange mennesker i vårt land!

Takk til alle som gjennom året har gitt oppmuntring, bedt for foreningen og støttet den med gaver.

Vi hilser med ordet i 2 Tim 2,15: «*Sett alt inn på å stå din prøve overfor Gud! Vær en arbeider som ikke har noe å skamme seg over, men som legger fram sannhetens ord på rett måte*».

Tromsø/Stavanger/Råde 18.08.2017

For sentralstyret i FBB

Erik A.H. Okkels
formann (sign.)

Knut Alfsvåg
nestformann (sign.)

Alf Danbolt
styremedlem (sign.)

Eirik-Kornelius Garnes-Lunde
styremedlem (sign.)

Marianne Leine With
styremedlem (sign.)

Sondre Frøyland Svensen
styremedlem (sign.)

Boe Johannes Hermansen
daglig leder (sign.)